

Vene Eragümnaasiumi ideekavand

1.1. Kooli pedagoogiline paradigma.

Kooli kui elvundamenti loov kooslus/süsteem lähtub oma tegevuses **humanistlikust, isiksusekesksest ettekujutusest inimeset ja tema arengust** tänapäeva maailmas.

Pole võimalik piisava selgusega ette näha maailma, millises praegune laps hakkab elama 10, 30, 50 aasta pärast. Seega ettevalmistus eluks, milleks kool ju on, peab sisaldama kaks olulist külge

- tugeva ja elastse isiksusliku, psüühilise, moraalse "selgroo" kujundamine kui **alus eluaegsesks edukaks eneserealiseerimiseks**;

- hea tasemega ja lai teadmiste, intellektuaalse ja loomingulise töö oskuste, spekter kui **alus edukateks esimesteks sammudeks peale koolist lahkumist ja projekteeritavas lähemas tulevikus.**

1.2. Ideaalnägemus õpilase arenguteest Eragümnaasiumis.

Kooli tulevad **erineva "pedagoogilise minevikuga"** lapsed ja noored. Nende head teadmised ühes või teises aines, edukas perekond ei pruugi tähendada terviklikku, harmooniliselt arenenud kujunevat isiksust. Eeldada võib, et paljudel on **pärandina kaasas hulk komplekse, sealhulgas varjatud alaväärsuskompleks, eba-adekvaatne enesehinnang, välja kujunemata eetilise sisetunne**. Poistel on 9. või 10. klassi tulles üleminekuiga veel lõppemata. See tähendab - nende kujunemine noormeesteks, abstraktse ja formaal-loogilise mõtlemisvõime tegelik avaldumine toimub alles selles koolis.

Seega oleks **esimene kasvatusülesanne** (millega mittetegelemine ei võimalda ka edasist head vaimset arengut ja eneseväärikuse ning terve psüühika kujunemist) - noorte vabastamine ebasoodsatest stereotüüpidest, nende positiivsete külgede avastamine ning nende tugevdamise kaudu puuduste kompenseerimine ja ületamine. *Esimese poole aasta jooksul peab kooli psühhokliima (läbi kõigi ainetundide, vahetundide ja klassivälise tegevuse) andma igale noorele võimaluse positiivseks eneseleidmiseks.*

Teisene kasvatusülesanne on - kompenseerida niipalju kui võimalik standard-õppekava ja eelneva pedagoogilise mõjutuse ühekülsust. Põhikooli aastatel (enne puberteeti) kujuneb välja lapse hingemaailm - emotsionaalne rikkus ja tundlikkus, seesmine töö- ja ilutunne, kujutlusvõime ja selle kasutamise oskus, õnnestunud autoriteedi najal - seesmine väärikus, lihvub temperament ning murde-aa algusest hakkab kujunema iseloom. Kõik see on aluseks, millele gümnaasiumi-aastatel saab kujundada terve enese- ja maailmatunnetusega noore inimese, kes on võimeline end leidma ja teostama ka siis, kui saatus talle siledat teed pole valmistanud. *Esimese õppeaasta jooksul (9., 10. klassis) Eragümnaasiumis peaks nii iga aine läbi kui eriprogrammide kaudu püüdma neid hinge ja isiksuse aluste arengupuuduseid korvata.* Kõne alla tuleb ka individuaalne ravipedagoogika, ulatuslik muusika-, liikumis-, kunsti-, kehakultuuri-programm terapeutilise tagapõhjaga.

Sellega peaks esimese aasta-poolteise vältel saama selgeks **iga noore tegelik seisund ja avanema arengu-eeldused**. Eriti edukas võib see protsess olla siis, kui sel ajal on noortel üks **põhiõpetaja** - tuutor, kes õpetab enam kui üht distsipliini - st saab olla klassiga üsna suure hulga tunde nädalas ning sel moel õppida tundma noori erinevates situatsioonides, ainetes, ning ehitada üles igaühe arengut toetava õppe-kasvatusprotsessi ning integreerides sellesse nii aineid kui aineõpetajaid.

Sisuliselt **terapeutilisele e. kompensatsioonitsükli**le peaks sujuvalt järgnema 1 - 2-aastane **tasakaalustatud intensiivarengu tsükkel**. See oleks ühelt poolt tihe vaimsete teadmiste ja oskuste omandamine, mis sisaldaks jätkuvalt isiksuse positiivset arengut toetavaid meetodeid ja teavet, teiselt poolt peaks see olema tasakaalustatud enesetunnetust, tunde- ja vaimuelu toetavate tegevustega - kunst, kultuuride ja religioonide alused, muusika, liikumiskunst ja kehakultuur, sotsiaalne praktika jpm. Selle etapi lõpuks peaks kooli pedagoogidel, lapsevanematel ja lastel enestelgi olema *teatav selgus selles, millised edasised arenguteed on soovitatavad ja millised sobimatud*. Sellesse tsükklisse võiks kuuluda ka väga ettevaatlik psühholoogiliste algteadmiste (praktiliste) andmine parema enesetundmise ja enesemõistmise heaks, kindlasti peaks algama hinge-ja vaimuhügieeni praktiline omandamine.

Järgmiseks arenguetapiks (oletatavasti viimase klassi esimene poolaasta) oleks **süvendatud eneseotsing ja oma konkreetsete tulevikuplaanide, enesearendus-stsenaariumide loomine**. Kahtlemata oleks selle klassi õppekava osaks kohane filosoofia, "theory of knowledge", enesega toimetuleku psühholoogilised alused ja praktika jms. Nooruk peaks jõudma *oma eelduste, reaalsete võimaluste ja soovide harmoonilise ühitamiseni (ideaalis), ehitama mitmeid võimalikke eneseteostuse mudeleid* selleks, et mitte osutada ühe ebaõnnestumise poolt purustatuks.

Viimane poolaasta koolis võiks kanda kahesuunalist arenguülesannet : kitsas **ettevalmistus haridustee jätkamiseks**, sealhulgas ulatusliku iseseisva töö mahuga (hästi juhendatud) ja teisalt - noore inimese tervikliku arengu tagamiseks ja loominguvoime avamiseks - **klassi - ja/või individuaalprojekt kui eluküpsuse kriteerium**.

2. Eesmärgid

2.1. Kooli kasvatuskeskkonna kaudu aidata noortel kujuneda väärrikaiks teo- ja arenguvõimelisteks inimesteks ja kodanikeks.

2.2. Koolis antav haridus on isiksuse-ja kultuurikeskne nende laias tähenduses *Isiksusekesksus* tähendab lähtumist antud konkreetse inimese (kasvandik, kasvataja, kooli töötaja) olemusest ja selles peituvate arenguvõimaluste avamises ning tulevasele realiseerimisele aluse loomises. Isiksusekesksus tähendab ka enesetundmise, eneseteadmise ja vaimse ning hingeühügieeni harjumuste ja oskuste kujundamist

Kultuurikesksus tähendab lähtumist sellest polükultuurilisest keskkonnast ja eelnevast lapse poolt läbitud kultuurikogemusest ning selle laiendamist nii, et see hõlmaks üldinimlikku, rahvuslikku ja Eesti kultuuri nii praktilisel tasandil kui teoreetiliselt.

2.3.

3. Pedagoogiline protsess

27. märtsi rühmatöö tulemusena

Pedagoogilise protsessi organisatsioonilise korraldusena näeme tsüklilist õpet:

- ühe aine, teema või kursuse käsitlemine toimub peatunnis (90` - 120` üldjuhul esimese tunnina) tsüklite (epohhidenä) vastavalt vajadusele 1 - 2 - 5-nädalat järjest. See võimaldab nii õpilastel kui õpetajal kontsentreeruda antud teemale, kursusele, ainele ning ehitada üles mitmekesine ning terviklik õpi- ja õppeprotsess.

On olemas nn. peatunniainete, -kursuste loetelu ja maht, kusjuures osa neist aineist (nt matemaatika) võivad olla ka "lääivateks" aineteks - lisaks epohhidele/tsüklitele on nad tunniplaanis ka läbi kogu õppeaasta.

Koolipäeva teise osa moodustavad tavapikkusega tunnid, mis on praktilisema kallakuga - võõrkeeled, laborid loodusteaduslikes ainetes, läbivad tunnid jne.

Koolipäeva kolmanda osa moodustab pealelõunane tegevus, mis peaks olema hommikust intellektuaalset tegevust tasakaalustav ning sisaldab kunstilist, muusika-, liikumisekunsti- ja kehalise kasvatuset. praktiliste käsitöö- ja kodunduse jpm alaseid tegevusi. Periooditi võivad siia kuuluda ka individuaal- või kollektiivsete projektide ettevalmistamine, uurimistöö kooli laborites või väljaspool programmi, sotsiaalne tegevus jm.

Pikad lõunavaheajad ja peatunnijärgne vaheaeg peaksid võimaldama mitteformaalset tunnivälist suhtlemist nii õpilastele kui puhkust ja uuele tunnile keskendumist õpetajatele.

Koolipäeva algus ja lõunasöök võiksid kanda eneses mingit häälestavat-pidulikku elementi kui klassi-gruppi ja kogu kooliperet ühendavat traditsiooni.

Epohhiained: emakeel ja kirjandus,
ajalugu,
kunstiajalugu
kultuuri ja religiooni ajalugu/ -õpetus
füüsika ja astronoomia
keemia
bioloogia,
geograafia,
matemaatika,
filosoofia,
majandus,
psühholoogia,
.....
autorikursused

Tsükliõpe võimaldab vanemates gümnaasiumiklassides ka valik-kursuste sisseviimist, pealelõuna-tsükkel - vaba-ainetega tegelemist.

Õppekava ülesehitamise aluseks on vaade õpilase maailmanägemise ja individuaalsuse kujundamisele läbi motiveeritud süsteemse õpitegevuse ja isiksuse võimete avanemise mitmekesisel tegevusel.